

Arkiv: K2-S10
JournalpostID: 24/5258
Sakshandsamar: Tveit, Kjersti Sande
Dato: 17.04.2024

Saksframlegg

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
013/24	Komité næring, miljø og teknikk	24.04.2024
026/24	Kommunestyret	24.04.2024

Søknad om løyve til bygging av Hundsåna kraftverk. H yringsuttale

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Askvoll kommune er positiv til at Hundsåna kraftverk vert bygd ut.
Det må ikkje gjevast konsesjon f r det er avklart at kraftverket ikkje kjem i konflikt med planlagt vegtunell på fv609, dersom det viser seg at vegtraséen må justerast på grunn av resultatet av nye grunnundersøkingar.

24.04.2024 Komité næring, miljø og teknikk

Handsaming:

Røysting - samrøystes

PNT013/24 Vedtak:

Komiteen sin tilråding til kommunestyret:
Askvoll kommune er positiv til at Hundsåna kraftverk vert bygd ut.
Det må ikkje gjevast konsesjon f r det er avklart at kraftverket ikkje kjem i konflikt med planlagt vegtunell på fv609, dersom det viser seg at vegtraséen må justerast på grunn av resultatet av nye grunnundersøkingar.

24.04.2024 Kommunestyret

Handsaming:

Røysting - samrøystes

KOM026/24 Vedtak:

Askvoll kommune er positiv til at Hundsåna kraftverk vert bygd ut.
Det må ikkje gjevast konsesjon f r det er avklart at kraftverket ikkje kjem i konflikt med planlagt vegtunell på fv609, dersom det viser seg at vegtraséen må justerast på grunn av resultatet av nye

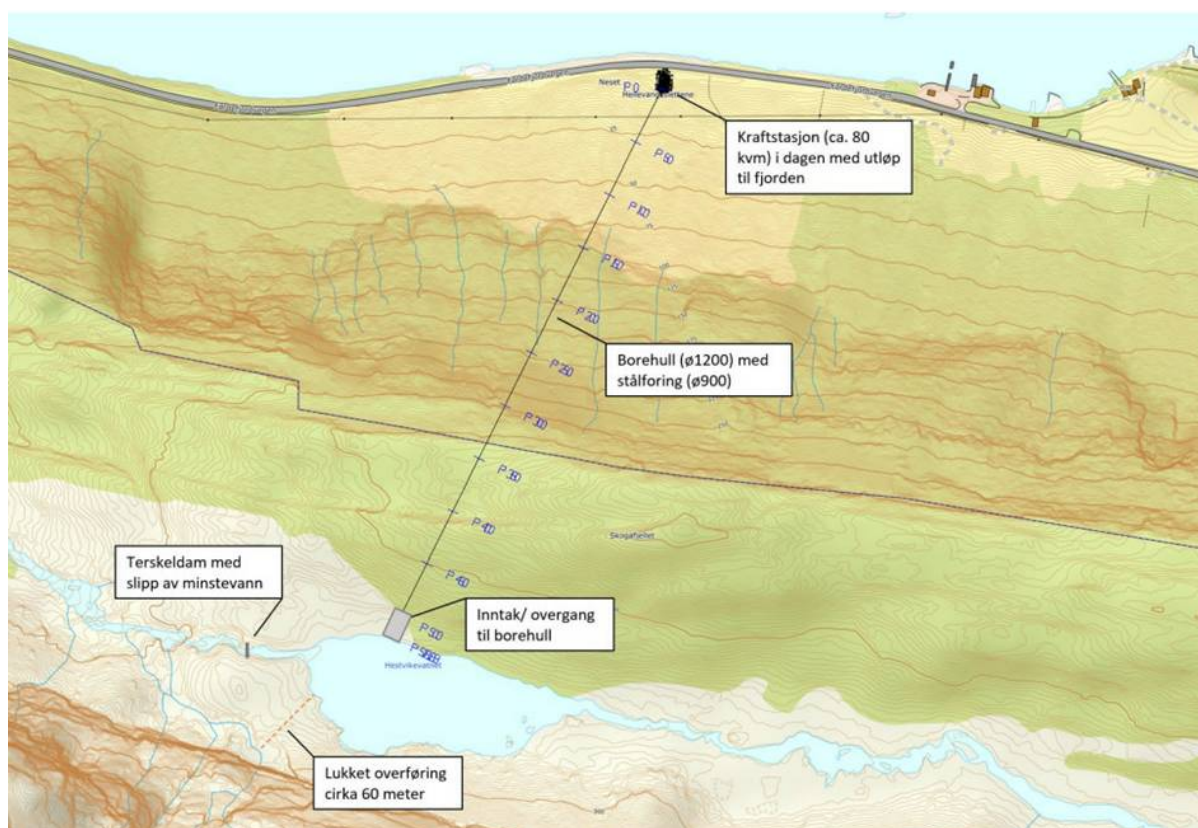
grunnundersøkingar.

Kva saka gjeld:

Kommunen skal gje uttale til søknad om utbygging av Hundsåna kraftverk i Førdefjorden.

Saksutgreiing:

Hywer AS søker om løyve til å byggje Hundsåna kraftverk. Inntaket vert i Hestvikevatnet i Askvoll kommune, og vatnet vert ført i bora tunell ned til dagens fylkesveg ved Heilevangslettene i Sunnfjord kommune, der det vert ført opp ein kraftstasjon. Småkraftverket vil gje ein årleg kraftproduksjon på 9,4 GWh. Dette svarer til straumbruken til om lag 470 husstandar. Det er NVE som handsamar saka og gjev løyve etter vassressurslova og energilova. Askvoll kommune skal gje uttale til søknaden.

Hundsåna kraftverk skal ha inntak på kote 282 og kraftstasjon på omlag kote 3, og vil dermed nytte eit fall på 279m. Det skal byggjast eit inntakskammer og eit lite lukehus på nordsida av Hestvikevatnet. Hestvikevatnet vert ikkje planlagt med reguleringsmagasin (demt opp), men det vert bygd ein betongdam litt nedstraums utløpet, ma. for å ha kontroll på minstevassføringa i elva. Dammen vert opptil 1m høg og om lag 10m lang. Det er planlagt slepp av minstevassføring på 100 l/s om sommaren og 30 l/s om vinteren. Vatnet som drenerer frå Blåfonna vert avskore med lausmasseterskel ved foten av fossane og overført til Hestvikevatnet med ei 60m lang grøft/kanal. Grøfta vert dekkja til med stadeigen grus og stein.

Det skal etablerast straumforsyning og fiber til inntak og dam, og det vert lagt kabel i Hestvikevatnet mellom inntaket og dammen. Inntaket skal byggjast veglaust, og det planleggast at alt av utstyr og materialar vert frakta opp med helikopter i anleggsperioden. Det vert etablert ein mellombels anleggsveg mellom inntak, terskeldam og overføringskanal. Denne vert tilbakeført og revegetert etter endt anleggsperiode.

Nede ved Heilevangslettene vert det ført opp ein enkel stasjonsbygning med biloppstillingsplass rett på oppsida av fylkesveg 609. Avløpet frå kraftstasjonen vert ført i lukka kanal/rør under fylkesvegen og ut i sjøen. Overskotsmassar frå tunellboringa og etableringa av anleggsplass/tunellpåhogg, om lag 1000m³, er planlagt deponert på dyrka mark i Hestvika, i same deponiområde som fylkeskommunen skal nytte til massar frå bygging av vegtunell på fv.609 mellom Hestvika og Heilevang.

Illustrasjonar av dei planlagte tiltaka ligg i søknaden s.18-27. Fleire foto av tiltaksområdet ligg i søknaden vedlegg 5.

Det har vore søkt om løyve til Hundsåna kraftverk tidlegare. Kommunen ga uttale i sak KOM 009/15 som følgjer: «Askvoll kommune er positiv til at Hundsåna kraftverk vert bygd ut. Det må takast omsyn til framtidig vegtunell forbi området.» NVE ga konsesjon til kraftverket i 2016. Konsesjonen gjekk ut i 2021 fordi arbeidet ikkje var sett i gang. Skilnaden på søknaden den gongen og no er i hovudsak at kraftstasjonen den gongen skulle ligge i fjell, og at Hestvikevatnet skulle regulerast 0.5m. NVE sette krav til minstevassføring i Hundsåna i konsesjonen, og den same minstevassføringa er no lagt til grunn i søknaden.

Vurdering:

I arealdelen av kommuneplanen, vedteken 2015, er det aktuelle området for kraftverksanlegget avsett til landbruks-, natur- og friluftsføremål (LNF) med omsynssone for bandlegging etter anna lovverk (område der det er søkt om konsesjon etter vassressurslova). Tiltaket er såleis ikkje i samsvar med arealdelen, og det må søkjast om dispensasjon.

I 2022 vedtok Askvoll og Sunnfjord kommunar detaljregulering for FV609 Heilevang. Denne omfattar omlegging av fylkesvegen mellom Hestvika og Heilevang til tunell, fordi strekninga er svært rasutsett. Den eksisterande fylkesvegen på strekninga skal leggjast ned, og vegen og alle tekniske installasjonar skal fjernast. Detaljreguleringa omfattar ma. to massedeponi i Hestvika, på kvar si side av fylkesvegen, og eitt deponi i Rørvika, der massane frå vegtunellen skal plasserast.

I søknaden går det fram at massane frå boring av vasstunellen skal deponerast i dei regulerte deponia i Hestvika. Matjorda skal skavast av og tilbakeførast etter at overskotsmassane frå tunellprosjekta er deponert og arrondert. Det er visse utfordringar med dette, som må avklarast. I reguleringsplanen er det stilt krav til maks kotehøgder på deponia, og at dei skal utformast i samsvar med landskapsplanen (vedlegg 1 i reguleringsplanen). Før deponering og/eller bakkeplanering kan igangsettast, skal det gjennomførast geoteknisk utgreiing som dokumenterer tilstrekkeleg områdestabilitet for tiltaket. Utgreiing skal gjennomførast av fagkyndige. Det kan heller ikkje takast ut massar etter at veganlegget er ferdigstilt, utan at det er utført geotekniske vurderingar som dokumenterer tilstrekkeleg områdestabilitet. Det er krav til etablering av naudsynte tiltak for å samle og reinse avrenningsvatn før utslepp til resipient (ma. avskjerande drenering/reinsedam). Ein må hindre avrenning til elva/Sagevatnet, både av omsyn til naturmangfald og drikkevatn. For deponiet på sørsida av fylkesvegen skal ma. alt vatn frå anleggsområde, veg og tunnel leiast utanom elva og Sagevatnet. Det er såleis ikkje beint fram å deponere massane frå kraftverksutbygginga i Hestvika. Det krev ein del avklaringar og samkøying med fylkeskommunen/entreprenør for vegtunellen. Alternativt må det påreknast ein del utgreiingar og dispensasjon frå reguleringsplanen/planendring i ettertid av vegtunellutbygginga.

Deponiområda i Hestvika er i utgangspunktet fulle med dei planlagte massane frå vegtunellen. Dersom vegtunellen må forlengast (sjå nedanfor) vert det ikkje tilstrekkeleg med dei deponia som ligg i reguleringsplanen, og det må etablerast enda eitt deponi på austsida av tunellen.

I søknaden går det fram at boretunellen går i trygg avstand frå den komande vegtunellen. Anbodskonkurransen om bygging av vegtunnelen forbi området vart nyleg avlyst, då det kom fram opplysningar om at det er usikkerheit om stabiliteten i lausmassane ved vegtunnelpåhogget på Heilevang, og at det må gjerast fleire grunnundersøkingar. Det er ein risiko for at dei nye grunnundersøkingane viser at tunnelpåhogget ikkje kan plasserast slik som det er planlagt i reguleringsplanen. I verste fall må vegtunellen forlengast austover, og det må lagast ny reguleringsplan. Mest truleg vil det ikkje vere nødvendig å justere traséen noko særleg der kraftstasjonen/boretunellen skal gå, men det er likevel viktig at det ikkje vert gjeve konsesjon til kraftverket før det er tilstrekkeleg avklart med fylkeskommunen at det ikkje vert nokon konflikt mellom kraftverkstunellen og ein eventuell justert vegtunell-trasé.

I skildring av tiltaket (kap. 2.2.5 og 2.2.6) skriv søkjar at «Det vil være et midlertidig arealbehov på cirka 2 dekar i forbindelse med anleggsarbeider, rigg og mellomlagring, inkludert tunnelboring, i det nedre prosjektområdet. Det permanente arealbehovet vil være cirka 0,5 dekar for avkjørsel, kraftstasjon med utløp, oppstilling- og parkeringsplasser.» og «Seismikkundersøkelsene indikerer at det er 2 til 15 meter med løsmasser i stasjon-/påhuggsområdet, men også med registreringer av fjell i dagen. Seismikkundersøkelsene bekrefter at det kan etableres et godt påhugg for retningsstyrt borehull nede ved kraftstasjonsområdet.» Samtidig skildrast kraftstasjonen som ein enkel stasjonsbygning som vil ligge i dagen like ved dagens fylkesveg.

Under skildring av verknader av tiltaket, om ras (kap. 3.4) kjem det derimot fram at det gjekk eit lausmasseskred i 2014 der stasjonsbygningen er planlagt, og at det vil bli planlagt og gjennomført både mellombelse og permanente sikringstiltak i samband med bygging og drift av kraftverket. Blant permanente sikringstiltak vil det bli vurdert å nytte overskotsmassar frå tunneldrivinga til å etablere ein permanent skredvoll ovanfor stasjonsbygningen. Det er ikkje skildra nærare kva slags skredsikringstiltak som skal nyttast, og korleis dei skal utformast.

Administrasjonen stiller spørsmål ved om det er realistisk at ein relativt beskjeden rasvoll er tilstrekkeleg til å sikre kraftstasjonen. I silingsrapport (vedlegg 10 til reguleringsplanen) er det vurdert ulike alternative vegliner for fv. 609 ved Heilevang. Det eine traséalternativet, line 10000, har tunellpåhogg like vest for plasseringa av kraftstasjonen. Linealternativet er forkasta, og i omtalen står det m.a. følgjande:

«Linje 10 000 munnar ut like aust for det mest skredutsette området gjennom Heilevang. Ein er likevel på langt nær ute av eit skredutsett terreng, men etablering av ei forskjering her er særskild utfordrande. Dette alternativet gjev kortast tunnel og difor lågast investeringskostnad i prosjektet. Det er naudsynt med skredsikringstiltak frå tunnelen og heilt fram til eksisterande bru på Heilevang. ... Dette veglinjealternativet vart forkasta etter optimaliseringsmøtet. Det er stor usikkerheit i høve om det er mogleg å gjennomføre skredsikringstiltak (særleg byggefasen). Alternativet vert vurdert som ikkje byggbart.»

«Geoteknikk:

Grunntilhøve, midlertidig (m): Ikkje tilrådeleg, usikkert om det er gjennomførbart. Særskild bratt terreng, med stor mektigheit med lausmasse.

Grunntilhøve, permanent (p) : Utfordrande grunntilhøve langs fjorden. Vil kreve ekstra undersøkingar, også i sjø. Uvisse i etablering av terreng over portal.

Geologi:

Skredsikring, midlertidig (m): Anleggsområdet er skredutsett mot både steinsprang og jordskred. Det er usikkert om det er mogleg å sikra tilstrekkeleg pga. stor fart på jordskredmassar, restmassar frå jordskred og spretthøgde på steinsprang. For å redusere restrisikoen ytterlegare må ein forvente å ha skredvarsling med terskelverdi for nedbør.

Skredsikring, permanent (p): Varierande grad av skredfare austover frå tunnelportal og til bru ved Heilevang. Vanskeleg å sikra lengst vest. Betre austover. Må sikrast heile vegen.»

Administrasjonen meiner at det er uklårt om det faktisk let seg gjere å byggje stasjonsbygningen som tenkt. Det går heller ikkje tydeleg fram kva slags tiltak og inngrep som skal gjerast, og dermed går det heller ikkje an å vurdere konsekvensane i tilstrekkeleg grad. Det er forøvrig ikkje umogleg at det er same type ustabile massar på denne delen av strekningen, som det er ved vegtunellpåhogget.

Om konsekvensar for landskap (kap. 3.6) skriv tiltakshavar følgjande om kraftstasjonsområdet:

«Kraftstasjonen vil etableres i dagen, i form av en kraftstasjonsbygning på cirka 80 kvadratmeter, på Hellevangsløstene ved fjorden. I forbindelse med kraftstasjonen vil det etableres en parkering-/oppstillingsplass. Da vannveien etableres som boret sjakt og inntaksarrangementet ved Hestvikvatnet etableres veiløst, vil synlige terrenginngrep fra permanente anleggsdeler være små. Dette demper negative virkninger på landskapsopplevelsen. I anleggsfasen vil inngrepene være noe mer synlige med større anleggsplasser, men siden denne fasen bare er midlertidig, vurderes ikke dette negativt for landskapet. Midlertidige inngrepsområder vil bli sluttarrondert og revegetert.»

Om samla vurdering (tabell kap. 3.15) står det at konsekvens for landskap vil vere liten negativ (-),

vurdert av konsulent. Konsulenten, Rådgivende Biologer AS, har ikkje vurdert konsekvensar for landskap i sin rapport frå 2022. Konsulenten vurderte derimot konsekvensar for landskap i sin rapport frå 2014, men då var kraftstasjonsbygningen plassert inne i fjellet. Som nemnt over er det noko svakt grunnlag for å trekkje ein konklusjon om verknader på landskap, når det ikkje er klårt kva slags inngrep som skal gjerast i kraftstasjonsområdet.

Tiltakshavar meiner at både dam og røyrgate bør klassifiserast i brotkonsekvensklasse 0, då konsekvensane vil vere avgrensa til kun materielle og beskjedne miljømessige skader; Brot på stålørret oppstrøms kraftstasjonen vil berre gje skader på sjølve kraftstasjonen og eventuelle personar som er til stades (noko som er lite sannsynleg, då stasjonen er ubemanna). Brotvassføringa vil drenere ut i Førdefjorden. Elles i søknaden er det gjort greie for argument og fakta både i tilfelle at fylkesvegen vert lagt i tunell, og at fylkesvegen framleis ligg i dagen når kraftverket vert bygd ut. Her ser det derimot ut til at det ikkje er gjort vurderingar av konsekvensar av brot dersom trafikken framleis går langs dagens fylkesveg. Det er mykje trafikk på strekninga, og det er vesentleg at det er gjort reelle vurderingar av tryggleiken.

Hestvikevatnet og mesteparten av vassdraget ligg på ei hylle høgt over fjorden. Berre fossen som veltar utfor kanten og ned mot fjorden er synleg frå fjorden og fylkesvegen. Hestvikevatnet ligg i eit ope område, medan elva nedstraums vatnet ligg i skog. Grunnen er mykje ur og blokkstein. Dei synlege inngrepa her vil vere relativt små, når utbygginga er ferdig.

Utbygginga vil føre til redusert vassføring i Hundsåna. Hundsånafossen ned mot sjøen er eit viktig landskapselement, og synleg frå sjøen/andre sida av fjorden. Ved førre søknad vart verdien som landskapselement nedprioritert til fordel for samfunnsnyttan av kraftverksutbygginga – lågare vassføring på grunn av kraftverksutbygginga vil ta noko av flaumtoppane, og redusere faren for nedfall av stein oa. litt ved fossen. Når fylkesvegen vert lagt i tunell på strekninga, vil argumentet med auka trafikktryggleik falle vekk.

Det er registrert fire naturtypelokalitetar – to område med naturbeitemark og to område med fosse-eng. Begge naturtypene er raudlista som sårbar (VU). Alle lokalitetane har stor verdi. I tillegg er elvevannmassar ein naturtype raudlista som nær truga (NT), her vurdert til middels verdi. Med unntak av nokre registreringar av raudlista fuglearter, er det vurdert at området er leveområde for stort sett vanlege artar. Det kan likevel vere potensiale for å finne sjeldne eller raudlista mosar og lav knytt til område kring foss. Hestvikevatnet er fisketomt. Konsekvensen for naturmiljø er samla vurdert til middels negativ. Som avbøtande tiltak er det føreslått slepp av minstevassføring i elva for å sikre at elva og fossen ikkje tørkar ut, og at overføring av vatn frå avrenning frå Blåfonna bør skade naturtypen fosse-eng minst mogleg.

Utbygginga vil føre til bortfall av noko INON-område (inngrepsfrie naturområde). Så langt ein veit, vil ikkje utbygginga vere i konflikt med kulturminne. Området er brukt til beite og noko jakt. Det er eit fint naturområde med stor inntrykksstyrke, særleg kring Hestvikevatnet, men ligg slik til at det er lite brukt til friluftsliv.

Grunneigarar/fallrettshavarar vil få ei tilleggsinntekt frå kraftverket, som vil bidra til å oppretthalde busetnad og aktivitet. Bygginga av kraftverket vil òg føre til auka sysselsetting og omsetnad. Dersom desse partane er lokale, kan det føre til ei viss auke i kommunen sine skatteinntekter. Kommunen vil få inntekt frå eigedomsskatt på kraftverket. Hundsåna kraftverk ligg i både Askvoll og Førde kommunar, og det er eigne reglar for korleis skatten skal fordelast på kommunane. Kommunen får ikkje konsesjonskraft eller konsesjonsavgift frå småkraftverka.

Konklusjon:

Administrasjonen meiner at utbygginga vil føre til få og relativt små negative konsekvensar, og at samfunnsnytta vil vere større enn ulempane ved tiltaket. Administrasjonen meiner difor at ein bør gje løyve til Hundsåna kraftverk. Det må likevel avklarast i forkant at boretunellen ikkje kjem i konflikt med den planlagte vegtunellen på fv.609, dersom vegtraséen vert justert. Det bør òg avklarast om

det er praktisk mogleg å plassere boretunnelmassane på deponiområde i Hestvika. Tiltak kring kraftstasjonen og tilhøvet til skred må avklarast.

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.

-

Vedlegg i saka:

18.04.2024 Konsesjonssøknad for Hundsåna kraftverk

313769